

Més enllà del 14

Comptem amb una voluntat de millora compartida per una immensa majoria de la comunitat educativa

ERNEST MARAGALL*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 10.02.08

Quan falten quatre dies per a la vaga d'ensenyants, el conseller Ernest Maragall nega les raons esgrimides pels convocants de l'aturada, especialment que l'Administració catalana tingui el propòsit de privatitzar centres públics o de posar en discussió els drets adquirits per la plantilla de mestres. El conseller defensa, en canvi, l'oportunitat de dotar Catalunya d'un model educatiu propi mitjançant l'aplicació del nou Estatut i del Pacte Nacional per a l'Educació.

Tres mesos després d'aquell 16 de novembre en què vaig presentar les bases per a la futura llei d'educació de Catalunya, tinc la impressió que el tema de l'educació ha passat a ser qüestió de primer ordre en el debat públic del país. Ja era hora.

Sóc conscient que el debat no ha arribat amb la mateixa intensitat i claredat als més de 85.000 docents del sistema educatiu de Catalunya. Demano excuses, doncs, a tots aquells que no han tingut l'oportunitat d'escoltar-nos directament. Aquest article té la voluntat de contribuir a establir aquesta comunicació i aclarir determinats aspectes d'un procés que tot just comença i que ha pogut generar dubtes, incerteses i inquietuds. Recordem que es tracta d'un document de bases que no pretén ser aprovat o rebutjat, sinó generar el necessari debat.

¿Per què ara una llei d'educació de Catalunya? Perquè tenim la capacitat que ens ofereix el nou Estatut de dotar-nos d'un model educatiu propi. I també perquè comptem amb una voluntat de millora compartida per una immensa majoria de la comunitat educativa i de la societat civil, concretada en el Pacte Nacional per a l'Educació.

Així, la futura norma haurà de fixar un model basat en un servei públic educatiu tal com el va definir el Pacte Nacional, en l'autonomia de gestió dels centres educatius, en l'avaluació del conjunt del sistema, en el reconeixement professional dels docents, en la participació de les famílies i la comunitat educativa i en la descentralització territorial.

EN CONTACTES que he pogut mantenir en els últims mesos amb docents, pares, entitats, ajuntaments, professionals, etc. he pogut constatar tant el suport al projecte reformador que encetem com també l'expressió de legítimes inquietuds.

Repassem-ne algunes. En primer lloc, efectivament, al document de bases no es tracten amb la suficient profunditat qüestions en les quals la llei haurà d'entrar amb més amplitud i detall: la Formació Professional --necessitada de canvis que ja estan en marxa--, l'etapa 0-3, els ensenyaments artístics, la formació d'adults, o els conceptes de lleure i educació no formal, plenament educadors i que formaran part integral del nostre sistema. La llei donarà resposta clara i completa a totes aquestes qüestions.

En segon lloc ha aparegut (i se n'ha abusat) el temor a una suposada deriva privatitzadora. Aquí no hi pot haver cap dubte: cal negar rotundament que hi hagi cap previsió de privatitzar ni una sola de les

escoles i instituts públics actuals o futurs de Catalunya. I naturalment, ni la més remota possibilitat de canvi obligat en l'estatus laboral i contractual dels nostres funcionaris docents.

Una altra cosa és que la llei pugui acollir conceptes derivats d'experiències actuals que ja estan demostrant des de fa anys els seus èxits en centres d'ensenyament d'indiscutible titularitat pública gestionats, com per exemple, des d'un ajuntament. Diguem-ho clar: es tractaria, en tot cas, d'una mesura puntual i excepcional i garantint sempre que formen part de la xarxa de titularitat pública.

En tercer lloc, he copsat la preocupació existent a l'entorn de suposats perjudicis sobre els drets laborals i professionals dels nostres docents. Aclarim-ho definitivament: les previsions que es contempen en aquestes bases inicials s'orienten a ampliar i millorar tots els aspectes que defineixen la nostra funció docent. Formació inicial, criteris d'accés i molt especialment carrera professional. Amb mecanismes de reconeixement tangibles per mèrits, dedicacions i responsabilitats (tutories, recerca, càrrecs directius, adquisició de nous perfils, etc.). Per tant, sense cap possibilitat de pèrdua o disminució de les situacions laborals i dels drets avui reconeguts i respectats.

En aquest context, sembla clar que l'autonomia dels centres s'ha d'entendre, doncs, com el millor escenari per a l'exercici lliure i responsable d'aquesta funció docent enfortida, comptant amb la confiança i el suport imprescindible per part de l'administració. I amb els recursos, és clar. Seguint el camí que hem emprès en els últims anys incrementant els pressupostos entre 2003 i 2008 un 70% i desplegant gradualment les previsions del Pacte Nacional per a l'Educació.

FRANCAMENT no crec que ens porti a res un debat basat en judicis d'intencions. Entenc les prevencions d'una comunitat educativa que ha estat sacsejada pels canvis que les successives administracions han propiciat, amb bones intencions, però massa sovint amb recursos insuficients i voluntat inconstant. El pitjor que li podria passar a la nostra educació és evitar prendre decisions per temor al canvi o per manca de confiança en les possibilitats d'innovació i millora per part del sistema educatiu mateix. Siguem, doncs, prudents. Però ambiciosos.

Llibertat, responsabilitat, recursos. Aquesta és la fórmula que permetrà acostar-nos a les fites d'equitat i excel·lència que el país reclama i que l'educació ha de ser capaç d'assolir.

Fem-ho: parlem-ne, acordem-ho, decidim-ho i apliquem-ho.

* CONSELLER D'EDUCACIÓ